

**Elektronikus Lakossági
Bűnmegelőzési Információs Rendszer
ELBIR
POLGÁRMESTERI
HÍRLEVÉL
2010. március**

TÁJÉKOZTATÓ

**az egyes fémek begyűjtésével és értékesítésével összefüggő visszaélések visszaszorításáról
rendelkező törvényről és a hozzá kapcsolódó rendelkezésekről**

2010. január 01-jén hatályba lépett az egyes fémek begyűjtésével és értékesítésével összefüggő visszaélések visszaszorításáról rendelkező törvény, amely az eddigiekhez képest jelentős változásokat eszközöl a témában, illetve megváltoztatja az illetékességi hatásköröket is. Ezért kértük fel a területileg illetékes vám- és pénzügyőrséget a szabályozás ismertetésére és értelmezésére.

Az a tény hogy az elmúlt években a fémlopások száma nagymértékben megnövekedett, továbbá, hogy a közterületeken álló szobraink is áldozatul estek az illegális fémkereskedelemnek, nemcsak irritálta a társadalmat, de megkívánt egy olyan törvényi szintű szabályozást, amely ezen jogellenes cselekményeket képes hatásosan megakadályozni.

A probléma megoldására a jogalkotó megalkotta a 2009 évi LXI. törvényt - továbbiakban Fém törvény -, melynek célja az előzőekben ismertetett fémlopások megakadályozásán túl a fémhulladékok illegális kereskedelmének visszaszorítása.

Olyan szabályozásra volt szükség, amellyel a törvény hatálya alá tartozó termékkör gyűjtése, tárolása, értékesítése ellenőrizhetővé vált.

Az a tény, hogy Magyarországon egyetlen olyan szervezet sincs, amelyek kapacitása, eszközei lennének arra, hogy fémtolvajok után „szaladgáljon”, ezért egy olyan szabályozásra volt szükség, amelynek köszönhetően a fémkereskedelmi tevékenységet egy zárt, jól ellenőrizhető rendszerben lehet csak folytatni, hiszen ha a rendszerbe nem tud illegális termék bekerülni, akkor nincs miért ellopni azokat.

A fém törvény és a végrehajtására kiadott 312/2009. számú Kormány Rendelet a meghatározott feladatok végrehajtására a Vám- és Pénzügyőrséget jelölte ki fémhatóságként. Ennek a feladatnak három fontos eleme van: az engedélyezés, az ellenőrzés és a szükséges szankciók alkalmazása.

1. Engedélyezés

A jogszabályok szigorú feltételekhez kötik a tevékenységhez szükséges engedélyek kiadását. Ezek a következők:

- aki az e törvény szerinti nyilvántartási rendszerét úgy alakítja ki, hogy annak alapján az átvett, tárolt és raktározott fémkereskedelmi engedélyköteles termék mennyiségi számbavétele ellenőrizhető,
- akinek a vámhatóság, az adóhatóság és az önkormányzat felé nincs meg nem fizetett vám- vagy adótartozása, társadalombiztosítási járulék tartozása, kivéve, ha arra részletfizetést vagy fizetési halasztást engedélyeztek, továbbá, egyéb köztartozása sem áll fenn,
- aki nem áll csőd-, felszámolási vagy végelszámolási eljárás alatt,
- tevékenységi biztosítékot adott
- aki a fémkereskedelmi tevékenység vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségét elektronikus úton teljesíti, és
- aki rendelkezik a külön jogszabályban meghatározott képesítéssel vagy ilyen személyt foglalkoztat.

Fontos tudni, hogy 2010. január 1-től április 1-ig azok kereskedők, akik a fenti törvény hatálya alá tartoznak és rendelkeznek engedéllyel, a régi engedélyük alapján végezhetik tevékenységüket.

A törvény ezen türelmi időszakot biztosítja arra, hogy a szigorúbb feltételeknek megfeleljenek és az új engedélyüket beszerezzék.

2010. április 1-jét követően, aki nem nyújtott be engedélykérelmet és ilyen jellegű tevékenységet folytat, jogsértést követ el. Aki a régi engedéllyel sem rendelkezik, annak ezen jogsértő cselekménye már 2010. január 1-jét követően szankcionálható!

Vannak azonban a törvény hatálya alá tartozó egyéb személyek, akik foglalkozhatnak fémkereskedelmi engedélyköteles anyag gyűjtésével, ők a begyűjtők.

A kormányrendelet meghatározása szerint:

- **begyűjtő**: az a fémkereskedőnek nem minősülő személy, aki a törvény szerinti engedély nélkül végezheti

- a) a fémkereskedelmi engedélyköteles anyag begyűjtését,
- b) saját tulajdonú fémkereskedelmi engedélyköteles anyag értékesítését.

Feltételei:

- kereskedő félnek adhatja el a begyűjtött fémet (személyazonosságát igazolnia kell)
- írásban nyilatkozni kell arról, hogy a begyűjtött fémek között nincs bűncselekményből származó dolog
- tizenhatodik életévét betöltött személytől veheti át a begyűjtött fémet a fémkereskedő

Ki kell emelni azt a tényt, hogy a begyűjtő által végzett tevékenység is ellenőrzés alatt áll, hiszen az engedéllyel rendelkező fémkereskedőnek adhatja át a terméket, akik a már korábban említett napi elektronikus kapcsolatban állnak a fémhatóságokkal.

Ennek a napi elektronikus adatszolgáltatásnak nagy előnye a kereskedőkre nézve, hogy kétoldalúan működik, vagyis nemcsak ők szolgáltatnak adatokat, hanem ők is kapnak információkat, fényképes adatokat a hatóságtól, a körözött, lopott fémek, fémtárgyak vonatkozásában. Ez alapján azonosítható és ellenőrizhető a kereskedő részéről is az a tény, hogy az átvenni kívánt dolog valóban nem lopott.

Abban az esetben ha körözött, lopott terméket ajánlanak átvételre, a kereskedő köteles azonnal feljelentést tenni.

A termék ellenőrzött eredetének biztosítása érdekében a jogalkotó még az alábbi garanciát is beépítette:

- a kereskedő kötelessége az átvett fémet 6 napig tárolni (annak érdekében, hogy ez alatt az idő alatt az esetleges átalakítások megakadályozásra kerüljenek).
Gyakorlati tapasztalat, hogy a lopott fémek gyors átalakításon esnek át, valamint az is, hogy amennyiben 6 napon belül - forró nyomon – ezen dolgok nem kerülnek előtalálásra, ezt követően már kicsi az esély a felderítésre.

2. Ellenőrzés

A jogszabályok alapján a vám- és pénzügyőrségnek különböző ellenőrzési feladatokat határoznak meg, amely lehet

- adminisztratív, napi bevallás alapján történő
- helyszíni vizsgálat.

Előnyei: a törvény hatálya alá tartozó alanyi kör

- bármikor ellenőrizhető
- szankcionálható

A fémkereskedő online összeköttetésben van a fémhatósággal, és az ilyen formában nyújtott napi készletbevallás alapján bármikor ellenőrizhetővé válik.

A fentiekén túlmenően helyszíni ellenőrzésre is bármikor sor kerülhet, amely lehet adminisztratív (csak okmányellenőrzés), készletellenőrzés és/vagy termékvizsgálat.

3. Szankciók

Amennyiben a vám- és pénzügyőrség egyenruhás járőrei ellenőrzési tevékenységük során jogsértő cselekményt észlelnek, a törvény részletesen meghatározza, hogy milyen szankciókat kell alkalmazni:

- bírságot kell kiszabni, melynek mértéke: a jogsértéssel érintett fémkereskedelmi engedélyköteles anyag piaci értékének, vagy - ha ez magasabb -
  - a) a fémkereskedelmi engedélyköteles anyaggal gazdasági tevékenységet folytató gazdálkodó szervezet általi jogsértés esetén a jogsértés által okozott kár ötszöröse, de legalább 150 ezer forint,
  - b) az a) pont alá nem tartozó személy által elkövetett jogsértés esetén a jogsértés által okozott kár kétszerese, de legalább 30 ezer forint.

A fémkereskedelmi hatóság a fémkereskedőt 600 ezer forintig, a nevében eljáró természetes személyt 300 ezer forintig terjedő bírsággal sújtja, ha az e törvényben meghatározott

- a) nyilvántartást nem vezet, nyilvántartás-vezetési kötelezettségét valótlan adattartalommal vagy hiányosan teljesíti, vagy abban az adatokat az előírásoktól eltérően vagy eltérő rendszerességgel rögzíti,
- b) nyilvántartás havi zárását, összesítését, annak a fémkereskedelmi hatósághoz történő benyújtását késedelmesen vagy nem teljesíti.

Ha a fémkereskedelmi hatóság bírságot szab ki, és azt a nyilvántartás nem, vagy hiányos vezetése miatt teszi, ezzel egyidejűleg megtiltja az engedély nélkül vagy jogellenesen

folytatott tevékenység végzését.

A hatóság e határozata fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

- termékek lefoglalása, mellyel kapcsolatban a törvény konkrétan határoz.

Amennyiben illegális kereskedelem kerül felderítésre, a vám- és pénzügyőrnek nincs mérlegelési lehetősége, a terméket le kell foglalnia.

A jogszabályok alapján illegális az a tevékenység, amelyre április 1-jét követően a vám- és pénzügyőrség nem adott ki engedélyt.

A lefoglalt termékeket a vám- és pénzügyőrség azonnal elszállíttatja annak érdekében, hogy az adott jogsértő személy ne folytathasson a továbbiakban jogsértő cselekményt (ennek célja a legálisan működő fémkereskedők védelme, a környezet megóvása, illetve a társadalom védelme)

Ennek jelentős a megelőző valamint, visszatartó ereje, hiszen a fémtermékek és az azok szállítására szolgáló járművek lefoglalása már önmagában is komoly anyagi hátrányt okoz az elkövetőknek.

A bűncselekmények elkövetőivel kapcsolatos eljárás:

A törvényalkotó korlátozott nyomozati jogkört biztosított a vám- és pénzügyőrségnek az úgynevezett fémlopásos bűncselekményekkel kapcsolatban.

Ez azt jelenti, hogy amennyiben a bűncselekményeket a vám- és pénzügyőrség észleli, illetve a feljelentést hozzá teszi meg, eljárásra a testület nyomozó hatóságai jogosultak. A jogalkotó célja ezzel az volt, hogy az eljárást az a hatóság folytassa le, amelyik az adott ügyben jelentős információval rendelkezik. Azaz a vám- és pénzügyőrség által végzett ellenőrzések során a fémkereskedők jogsértő tevékenysége, valamint a fémkereskedők információi alapján az egyéb személyek fémlopási, illetve orgazda tevékenységének nyomozására annak a hatóságnak legyen jogköre, amelynek a nyomozás lefolytatásához a legtöbb információja van. Ésszerűtlen lenne egy olyan hatóság (rendőrség) kijelölése ezekben az ügyekben az eljárás lefolytatására, amelynek jóval kevesebb háttér-információja van az ott zajló tevékenység kapcsán.

Az észak-magyarországi régióban a fémkereskedelemmel kapcsolatos feladatok végrehajtásának ellenőrzésére a Vám- és Pénzügyőrség Észak-magyarországi Regionális Parancsnoksága rendelkezik hatáskörrel.

Elérhetősége: 3525 Miskolc, Széchenyi u. 10.

Jogsértés észlelése esetén a parancsnokság az alábbi e-mail címen értesíthető:

vpemrp@vam.gov.hu

Irányítása alá tartoznak a Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megyei vámszervek, melyek az alábbiak szerint látják el feladataikat.

Engedélyek kiadására jogosult szerv: a Regionális Ellenőrzési Központ 3530 Miskolc, Széchenyi u. 10. (mindhárom megye vonatkozásában)

Ellenőrzést végző vámszervek:

Vám- és Pénzügyőri Hivatal Miskolc
3525 Miskolc, Horváth L. 17-19

Vám- és Pénzügyőri Hivatal Eger
3300 Eger, Grónay S. u. 3.

Vám- és Pénzügyőri Hivatal Salgótarján
3100 Salgótarján, Mártírok útja 2.

Vám- és Pénzügyőri Hivatal Sátoraljaújhely
3980 Sátoraljaújhely, Kazinczy 30.

A felsorolt vám- és pénzügyőri hivatalok mindegyikénél jelentős létszámfejlesztés történt, speciális járőr egységek lettek kialakítva, melyek 2010. április 1-jét követően a fémhatósági ellenőrzéseket végzik majd.

A fenti egységek hatékony működésétől azt várjuk el, hogy munkájuk eredményeként 2010. év második felére jelentősen csökkenjenek az ilyen jellegű jogsértő cselekmények régióinkban. Az eredményességhez azonban elengedhetetlen a társszervek, valamint a lakosság támogatása.

*Készítette: RITÓ Zsolt pénzügyőr főhadnagy
bűnügyi regionális parancsnok-helyettes*

Bízunk benne, hogy együtt hatékonyan tudunk fellépni és ezáltal környezetünket biztonságosabbá és szebbé tudjuk tenni.

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLEN MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
BŰNÜGYI IGAZGATÓSÁG
BŰNMEGELŐZÉSI OSZTÁLY

3527 Miskolc, Zsolcai kapu 32. Pf.:161
Telefon: (46) 514-500/23-27, fax: 27-37

www.bunmegelozes.eu

